

Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка

Природничо-географічний факультет

Кафедра загальної та регіональної географії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан природничо-географічного факультету

Л.П. Міронець

вересня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Туристсько-рекреаційні регіони світу

галузь знань: 10 Природничі науки

спеціальність: 106 Географія

освітньо-професійна програма: Географія

мова навчання: українська

Погоджено науково-методичною комісією природничо-географічного факультету

30 серпня 2022 р.

Голова

(Міронець Л.П., к.пед.н, доцент)

Розробник: Корнус Олеся Григорівна кандидат географічних наук, доцент, завідувач кафедри загальної та регіональної географії

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри загальної та регіональної географії
Протокол № 1 від “29” серпня 2022 року.

Завідувач кафедри

Корнус О.Г., канд. геогр. наук, доцент

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	магістр	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
2-й		й	
Семестр			
Загальна кількість годин – 180		3-й	й
		Лекції	
		28 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		30 год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		120 год.	год.
		Консультації:	
2 год.	год.		
Вид контролю: залік			

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

формування у магістрантів системи базових знань про умови формування та розвитку туристсько-рекреаційних регіонів світу, сучасні підходи до туристичного районування світу, особливості використання туристичних та рекреаційних ресурсів у туристсько-рекреаційній діяльності, умови формування, розвитку та розміщення туристсько-рекреаційних регіонів світу (ТРРС), а також виявити проблеми і перспективи розвитку туризму в різних регіонах та країнах світу.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми магістранти повинні оволодіти наступними **програмними компетентностями**:

Здатність розв'язувати складні задачі та прикладні проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері географії, природокористування міського та регіонального розвитку, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов і вимог. **ІК**

Здатність розв'язувати складні задачі та прикладні проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері географії, природокористування міського та регіонального розвитку, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов і вимог **(ІК)**

Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел **(ЗК 1)**.

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями **(ЗК 2)**.

Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми **(ЗК 3)**.

Здатність працювати в команді **(ЗК 5)**.

Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при критичному осмисленні проблем природокористування, геопланування, міського та регіонального розвитку, рекреації та туризму, оцінювати можливі ризики, соціально-економічні та екологічні наслідки управлінських рішень у сфері природокористування, міського та регіонального розвитку **(СК 7)**.

Здатність застосовувати у професійній діяльності знання про туристсько-рекреаційні системи світу, особливості туристсько-рекреаційної діяльності та перспективи розвитку рекреації та туризму в різних країнах світу **(СК 11)**.

Методи навчання та викладання: проблемно-пошуковий, частково-пошуковий, методи статистичних суспільно-географічних досліджень, картографування, інтерактивні (презентації, дистанційні освітні технології), практичні методи навчання (вправи, практичні, графічні роботи).

3. Передумови для вивчення дисципліни

Перед вивченням навчальної дисципліни студенти мають оволодіти знаннями з географічних основ регіонознавства, стратегії сталого розвитку регіону, іноземної мови за професійним спрямуванням.

Вивчення дисципліни передбачає дотримання положень Кодексу академічної доброчесності СумДПУ імені А.С.Макаренка, затвердженого наказом № 420 від 30 вересня 2019 р.

4. Результати навчання за дисципліною

	Програмні результати навчання		Очікувані результати навчання
ПРО3	Вільно спілкуватися із професійних і наукових питань іноземною мовою.	РН1	Демонструвати вміння використовувати літературні, картографічні матеріали з туристсько-рекреаційної діяльності іноземною мовою.
ПРО7	Брати участь у розробленні програм та стратегій міського та регіонального розвитку,	РН2	Вміти розробляти програми та стратегії міського та регіонального розвитку, плануванні територій різного

	плануванні територій різного ієрархічного рівня.		ієрархічного рівня в контексті туристсько-рекреаційної діяльності..
ПР11	Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні та геоекологічні наслідки реалізації управлінських рішень у сфері природокористування, міського та регіонального розвитку, рекреації та туризму.	РНЗ	Оцінювати вплив рекреаційної та туристичної діяльності на стан природного середовища. Вміти оцінювати ризики антропогенного навантаження з врахуванням стійкості природно-рекреаційних комплексів.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень магістранта
90-100	глибоко і міцно засвоїв програмний матеріал з навчальної дисципліни; вичерпно, послідовно, грамотно і логічно його викладає. Залучає до відповіді власний досвід, що набутий у процесі науково-дослідницької діяльності. Володіє методами та прийомами наукового дослідження, збирає та логічно й зрозуміло інтерпретує інформацію, виконує практичні завдання без помилок, передбачені робочою програмою. При цьому студент не має утруднень при відповідях на видозмінені завдання, вільно володіє в повному обсязі специфічним поняттєво-термінологічним апаратом дисципліни. Вміє проводити комплексний аналіз туристсько-рекреаційних ресурсів регіонів світу.
82-89	знає програмний матеріал, грамотно й по суті викладає його, але під час відповідей допускає деякі неточності, впевнено володіє необхідними навичками і прийомами їх виконання практичних завдань, коректно встановлює причинно-наслідкові зв'язки. Виконує практичні завдання з незначними помилками.
74-81	знає не в повній мірі програмний матеріал, самостійно відтворює знання з елементами перетворення, застосовує їх у видозмінених, але близькій до типової ситуації, потребує допомоги викладача. При відповідях робить помилки, які суттєво не впливають на загальний характер відповіді. Дає свою власну інтерпретацію матеріалу (пояснення, короткий виклад). Користується самостійно додатковими джерелами географічної інформації. При виконанні практичних завдань робить помилки.
64-73	має знання лише основного матеріалу, але не засвоїв його окремих деталей, інформацію застосовує у типовій ситуації, допускає неточності при відповідях, при розкритті спеціальних питань, термінів не може конкретизувати відповідь наведенням прикладів. Відсутня логічність викладу програмного матеріалу і відчуває утруднення при виконанні практичних робіт і розв'язанні задач. При виконанні практичних робіт спостерігається значна кількість помилок.
60-63	знає основні поняття навчального курсу відповідно до тексту лекцій, може пояснити їх на прикладах, за допомогою зовнішніх джерел може вирішити прості завдання, але при цьому виявляє невпевненість у своїх діях. При розкритті спеціальних питань, термінів не може конкретизувати відповідь наведенням прикладів. При виконанні практичних робіт має значну кількість помилок та неточностей, в загальних рисах володіє методикою виконання практичної роботи.

35-59	не знає більшої частини програмного матеріалу, не володіє у достатньому обсязі поняттєво-термінологічним апаратом науки, невпевнено, із помилками виконує практичні завдання, не вміє наводити приклади із життя та встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, відтворює інформацію лише на основі зовнішньої підказки. При виконанні практичних робіт не розуміє теоретичних і практичних питань, допускає грубі помилки.
1-34	має загальне уявлення про навчальну дисципліну, знання програмного матеріалу носить фрагментарний характер, не розуміє теоретичних і практичних питань, допускає грубі помилки, відповіді на запитання дає «так» чи «ні».

Розподіл балів, які отримують магістранти

Поточний контроль							Разом	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	60	
5	5	15	10	10	5	10		
Контроль самостійної роботи								
2	2	10	4	8	4	10	40	

Згідно Положення «Про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка» від 27.04.2020 р., можливе зарахування результатів навчання з окремої теми/тем, розділу, індивідуального завдання (контрольної роботи) чи дисципліни в цілому, здобутих за цими видами освіти. Обсяг зарахування в годинах/кредитах ECTS визначається згідно переліку компетентностей і результатів навчання, передбачених даною робочою програмою. Зарахування результатів навчання, здобутих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється у відповідності до пунктів 3.6-3.9 названого Положення.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та формами оцінювання є: поточний та підсумковий контроль проводяться відповідно до вимог Положення «Про порядок оцінювання знань студентів у Європейській кредитно-трансферній системі (ЄКТС) організації освітнього процесу», затвердженого вченою Радою СумДПУ імені А.С.Макаренка (протокол №7 від 23.02.2015). Методами формативного оцінювання є: усне опитування та коментарі викладача за його результатами, обговорення та самокорекція виконаної роботи студентами. Сумативне оцінювання включає оцінки за виконання практичних робіт,

письмове тестування за результатами вивчення тем (поточний контроль), оцінка за результатами виконання самостійної роботи. Оцінювання знань здобувачів освіти охоплює усі теми, які передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. Загальна оцінка з дисципліни складається з оцінок, які магістрант отримує за виконання практичних занять, поточних тестових контролів (загалом 60 балів) та оцінку за результатами виконання самостійної роботи – 40 балів.

7. Програма навчальної дисципліни

7.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Туристичні та рекреаційні ресурси як основа розвитку туристсько-рекреаційних регіонів світу. Підходи до оцінювання туристичних ресурсів. Класифікація туристсько-рекреаційних ресурсів.

Тема 2. Туристсько-рекреаційне районування світу. Поняття рекреаційного районування. Умови та фактори районоутворення. Визначення рекреаційного району. Таксономічні одиниці рекреаційного районування. Туристичні регіони світу відповідно до поділу Всесвітньої туристичної організації та критерії їх виділення.

Тема 3. Європа – провідний рекреаційний регіон. Загальна характеристика Європейського туристичного регіону. Південноєвропейський ТРР. Північноєвропейський ТРР. Західноєвропейський ТРР. Центрально-східноєвропейський ТРР.

Тема 4. Азійсько-тихоокеанський туристичний регіон. Загальна характеристика Азійсько-Тихоокеанського туристичного регіону. Південноазійський ТРР. Північно-Східноазійський ТРР. Південно-Східноазійський ТРР. Австралія і Океанія.

Тема 5. Туристсько-рекреаційні регіони Африки та Антарктики. Африканський ТРР. Антарктичний ТРР.

Тема 6. Близькосхідний туристсько-рекреаційний регіону. Загальна характеристика Близького Сходу. Єгипет. Йорданія. Ліван. Саудівська Аравія. Сирія.

Тема 7. Американський туристсько-рекреаційний регіон. Північноамериканський ТРР. Центральноамериканський ТРР. Карибський ТРР. Південноамериканський ТРР.

7.2. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Ус ьог о	у тому числі					Ус ьог о	у тому числі				
		Ле кц ії	П р а к т .	Л а б о р .	К о н с .	Са мо ст. р		Л е к ц ії	П р а к т .	Л а б о р .	К о н с.	С а мо ст. р
Тема 1. Туристичні та рекреаційні ресурси як основа розвитку туристсько-рекреаційних регіонів світу	14	2	2	-	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Рекреаційне районування світу	14	2	2	-	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Європа – провідний туристсько-рекреаційний регіон	37	6	6	-	-	25	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Азійсько-Тихоокеанський	27	6	6	-	-	15	-	-	-	-	-	-

туристсько-рекреаційний регіон												
Тема 5. Туристсько-рекреаційні регіони Африки та Антарктики	28	4	4	-	-	20	-	-	-	-	-	-
Тема 6. Близькосхідний туристсько-рекреаційний регіон	26	2	4	-	-	20	-	-	-	-	-	-
Тема 7. Американський туристсько-рекреаційний регіон	34	6	6	-	2	20	-	-	-	-	-	-
Усього годин	180	28	30		2	120	-	-	-	-	-	-

Теми практичних занять

№ заняття	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1.	Туристичні та рекреаційні ресурси як основа розвитку туристсько-рекреаційних регіонів	2	-
2.	Регіональний поділ світу в туризмі	2	-
3.	Європа – провідний туристсько-рекреаційний регіон	6	-
4.	Особливості розвитку Азійсько-Тихоокеанського туристсько-рекреаційного регіону	6	-
5.	Оцінка туристсько-рекреаційних регіонів Африки та Антарктики	4	-
6.	Характеристика Близькосхідного туристсько-рекреаційного регіону	4	-
7.	Оцінка туристсько-рекреаційних ресурсів Американського туристсько-рекреаційного регіону	6	-
	Разом	30	-

Теми лабораторних занять

Виконання лабораторних робіт даною робочою програмою не передбачено.

8. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Корнус А.О., Корнус О.Г., Сюткін С.І. Кластерний підхід у системі виробничого туризму // Географія та туризм. 2019. №53. 3-9. <http://repository.sspu.edu.ua/handle/123456789/9122>
2. Полчанінова І.Л., Покоłodна М.М. Рекреаційні комплекси світу : навч. посібник. Харків: ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2018. 107 с. URL: <http://eprints.kname.edu.ua/51762/1/2017%2035%D0%9D%20%D0%9F%D0%95%D0%A7%20%D0%A0%D0%9A%D0%A1%20%D0%BA%D0%BD%D0%B8%D0%B3%D0%B0%20%E2%80%94%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf>
3. Рекреаційні комплекси світу: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни для магістрантів напряму підготовки 6.140103 «Туризм». Полтава. 2016. 71 с. URL: <http://www.tourism.puet.edu.ua/files/lic2016bac/rcs3.pdf>
4. Сюткін С. І., Корнус А. О., Корнус О. Г., Данильченко О. С. Розвиток подієвого туризму в Сумській області // Туризм: міжнародний досвід та національні пріоритети: матеріали

- I Всеукр. наук.-практ. конф., 26 травня 2017 р. Житомир: Вид-во ФОП Євєнюк О.О., 2017. С. 129-136. URL: <http://repository.sspu.sumy.ua/handle/123456789/1874>
5. Теоретичні основи рекреаційної географії : навчальний посібник / С. І. Сюткін, А. О. Корнус, О. Г. Корнус, О. С. Данильченко, О. М. Король; за заг. ред. С. І. Сюткіна. Суми: ТОВ «Видавничо-поліграфічне підприємство «Фабрика друку», 2022. 72 с. <https://repository.sspu.edu.ua/bitstream/123456789/12173/1/%d0%a2%d0%b5%d0%be%d1%80%d0%b5%d1%82%d0%b8%d1%87%d0%bd%d1%96%20%d0%be%d1%81%d0%bd%d0%be%d0%b2%d0%b8%20%d1%80%d0%b5%d0%ba%d1%80%d0%b5%d0%b0%d1%86%d1%96%d0%b9%d0%bd%d0%be%d1%97%20%d0%b3%d0%b5%d0%be%d0%b3%d1%80%d0%b0%d1%84%d1%96%d1%97%20%28%d0%b7%20%d1%82%d0%b8%d1%82%d1%83%d0%bb%d0%be%d0%bc%29.pdf>
 6. Kornus Anatolii. Event tourism for transboundary cooperation / Anatolii Kornus, Serhii Siutkin, Olesia Kornus, Olena Danylchenko // STABICONsystems – 2017: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Суми, 27 – 29 квітня 2017 р. / редкол. : Г. О. Швіндіна, Д. О. Смоленніков, А. А. Іскаков. – Суми : Сумський державний університет, 2017. – С. 68-69. https://repository.sspu.edu.ua/bitstream/123456789/2920/1/Kornus_Event_tourism.pdf
 7. Kornus O., Siutkin S., Kornus A. Industrial tourism in Sumy region: resources and perspectives // Часопис соціально-економічної географії. 2019. Вип. 26. С. 35-44. URL: <http://repository.sspu.sumy.ua/handle/123456789/7597>
 8. Tulokhonov A., Maksanova L., Budaeva D., Karnaukh I. Geo-ecological aspects of the territorial organization of tourist and recreational activities // MATEC Web of Conferences 193, 05018 (2018). <https://doi.org/10.1051/mateconf/201819305018>
 9. Siutkin S. Resources and opportunities for the development of event tourism in Ukraine/ S. Siutkin, A. Kornus, O. Kornus, O. Danylchenko // Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Turystyki i Ekologii. 2017. Tom 11. Rocznik VI. No 1. 0,91 д.а. ICV 2016:61,35.
 10. Yavorska V.V., Nevko I.V., Sych V.A., Kolomiyets K.V. Periodization of the studies of territorial organization of recreation and tourism // Journ.Geol.Geograph.Geoecology, 27(3), 520-528. URL: <https://geology-dnu.dp.ua/index.php/GG/article/view/547>.
 11. Arkhypova L., Fomenko N., Kinash I., Golovnia O. Territorial recreational systems and sustainable development // Proceedings of the 2019 7th International Conference on Modeling, Development and Strategic Management of Economic System (MDSMES 2019). URL: <https://dx.doi.org/10.2991/mdsmes-19.2019.36>.

Додаткові

1. Навчально-методичний посібник до організації самостійної роботи та практичних (семінарських) занять з дидактичним забезпеченням дисципліни «Рекреаційні комплекси світу» для магістрантів спеціальності 7.14010301 – Туризмознавство / Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника ; [укладач Калуцький І.Ф.]. Івано-Франківськ: Лік, 2014. 72 с. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/958.pdf>
2. Немець Л. М. Туристсько-рекреаційні ресурси світу : навчально-методичний посібник / Л. М. Немець, Г. О. Кулешова, А. В. Соколенко. Харків, ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2015. 102 с. URL: https://tourlib.net/books_ukr/njemec.htm
3. Рекреаційна географія: письмові консультації / Укл.: Л.А. Савранчук, В.Г. Явкін. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2012. 110 с. URL: https://tourlib.net/books_ukr/savranchuk.htm
4. Пушкар Б.Т., Пушкар З.М. Територіальна організація рекреаційного господарства регіону. Тернопіль: «Вектор» 2014. 196 с. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/2589/1/%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B8%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0%20%D0%BE%D1%80%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B7%D0%B0%D1%86>

[%D1%96%D1%8F%3D%D0%B2%D0%B5%D1%80%D1%81%D1%82%D0%BA%D0%B0.pdf](#)

5. Скрипник Н.Я., Сердюк А. М. Рекреаційна географія: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2013. 296 с. URL: https://cul.com.ua/preview/rekr_geo.pdf
6. Туристсько-рекреаційні регіони світу: методичні вказівки для виконання практичних та самостійних робіт / укл. О.Г. Корнус, А.О. Корнус. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2022. 27 с.

Інформаційні ресурси

1. <https://dl.sspu.edu.ua/course/view.php?id=279> – дистанційний курс на Moodle СумДПУ.
2. The World Travel & Tourism Council (WTTC) [Електронний ресурс] // офіційний сайт Всесвітньої ради подорожей і туризму (WTTC). URL: <https://www.wttc.org/about/media-centre/press-releases/press-releases/2019/travel-tourismcontinues-strong-growth-above-global-gdp/>
3. Tourism 2020 Vision [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Всесвітньої туристичної організації (UNWTO). URL: <http://www.unwto.org>
4. UNWTO Tourism Highlights 2018 Edition [Електронний ресурс]. URL: <https://www.unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284419876?download=true>
5. Офіційний сайт Світової спадщини ЮНЕСКО. URL: <http://whc.unesco.org>. –
6. Географія. Країни світу. URL: <http://www.geograf.com.ua/>

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

- мультимедійний комплекс;
- підручники та навчальні посібники, зазначені у списку літератури.